

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Ḥamishah ḥumshe Torah

‘im 3 targumim ... pe. Rashi, u-ferush Rashbam u-ferush Mikhlal yofi min
R. Shelomoh ben Melekh u-ferush Be’er reḥovot ‘al diḳduḳe Rashi ...
ve-Sefer ha-Ḥinukh me-Rabenu Aharon ha-Levi be-sof kol ḥeleḳ

Sefer Shemot

Shelomoh ben Yitshaḳ

Frankfurt de-Oder, 544 [1783 oder 1784]

70

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10060

כב ובצלאל בן-אורי בן-הור למשה יהודה עשה את כל-אשר-צוה יהוה את-משה : כג ואלו אהליאב בן-אחיסמך למטה-הרן חרש וחשב ורקם בתכלית ובארנמן ובתולעת השני ובשש : ס כד כל-הנהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש ויהי זהב התנופה תשע ועשרים ככר ושבע מאות ושלושים שקל בשקל הקדש : כה וכסף פקודי העדה מאת ככר ואלף ושבע מאות וחמשה ושבעים שקל בשקל הקדש : כו בקע לגולגלת מחצית השקל בשקל הקדש לכל העבר על-הפקדים מבין עשרים שנה ומעלה לשש-מאות אלה ושלושת אלפים וחמש מאות וחמשים : כז ויהי מאת ככר הכסף לצקת את אדני הקדש ואת אדני הפרכת מאת ארבעים למאת הככר ככר לארון : כח ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה וניס לעמודים וצפה ראשיהם וחשק אתם : כט ונחשת התנופה שבעים ככר ואלפים וארבע-מאות שקל : ל ונחש בה את-אדני פתח אהל מועד ואת מובח הנחשת ואת-מכבר הנחשת אשר-לו ואת קר-כלי המובח : לא ואת-אדני החצר סביב ואת-אדני שער החצר ואת קר-יחלת המשכן ואת-בל-יחלת החצר לט סביב : א ומן-בתכלית והארנמן ותולעת השני עשו בגדי-שחר לשבת בקדש ויעשו

את

כהנא : כב ובצלאל בר-אורי בן-הור לשבטא דיהודה עבד ית כל-דפקיד יי-ית משה : כג ועמיה אהליאב בר-אחיסמך לשבטא דרן נגר ואומן וציר בתכתיא ובארננא והורי ובנוצא : כד כל-דהבא דאתעביר לעיבידתא בכל עיבידת קודשא והוה דהב ארמותא עסרין ותשע ככרין ושבע מאה ותלתין סלעין בסלעי קודשא : כה וכסף מנינא בנישתא מאה ככרין ואלף ושבע מאה ושבעין וחמש סלעין בסלעי קודשא : כו תקרא לגולגלתא פלגות סלעא בסלעי קודשא לכל העבר על-מנינא מבר עסרין שנין ולעילא לשית מאה ותלתא אלפין וחמש מאה וחמשים : כז והנאח מאה בכרי כסףא לאתבא ית סמכי קודשא וית-סמכי פרוכתא מאה סמכין למאת ככרין ככרא לסמכא : כח וית-אלף ושבע מאה ושבעין וחמשה עבד ונין לעמודיא וחפי רישידון וכבש ותהון : כט ונחש ארמותא שבעין ככרין ותריין אלפין וארבע-מאה סלעין : ל ועבד בה ית-סמכי תרע משכן ומנא וית מדבחא דנחשא וית-סרדא דנחשא דליה וית כלי מני מדבחא : לא וית-סמכי דרתא סחור-סחור וית-סמכי תרע דרתא וית-כל-סמי משכנא וית-כל-סמי דרתא סחור-סחור : א ומן תכלא וארננא וצבע והורי עבדו לבושי-שמושא לשמושא בקודשא ועבדו

ית

את-יהוה את-כב כד מאה כה ושבע מנינא כל קפי אלפין דלית חוקרי שילי חסילי דהתכד ריש ויקה ככלאל ון סרק הרן חליחב ככלאל מ לי-הקב סלעין (כו) ודבר וית חף חסל ושבעים סמכות ומצוקים (כה) ומה שט (י)

שמות לט פקודי

אונקלוס

קבב

את-בגדי הקדש אשר לאהרן כאשר צוה יהוה את-משה : פ שניחמישי ב ויעש את-האפוד והב תכלת וארנמן ותולעת שני ושש

יונתן בן עוזיאל

כב ובעלאל בר אורי בר חור לשבטא דיהודה עבר ית בל דפקיד ית משה : כג ועמיה אהליאב וגוי : כד כל בחבא דאתעביד לעיבדקא בכל עיבדת קודשא ותה ככוס דהב אצמיקא עשרין ותשע קנטירין ושבע מאה ותלתין סלעין בסלעי קודשא דין הוא דהב אצמיקא דארמיו בני ישראל כל גבר דאתקעו לביה לאפרשא : כה וכסף קניני דכני ישראל דיקבר בזמן דממנון משה גבר פורקן גפשיה מאה קנטירין ואלפא ושבע מאה ושוקעין ותמש סלעין בסלעי קודשא : כו ברקמיקא דגלגלקא פלוגת סלעא בסלעא קודשא לכל מאן דעבר על קניניא סבר עשרין וגוי : כז ותואה מאה קנטירין דכסף לאתקא ית חוקרי קודשא ית חוקרי פרגודא מאה חוקרין כל קביל קנטירין קנטיער לחוקרא : כח ויה אלפא וגוי : כט ונקשא דאצמיקא שקעין קנטירין ויהרין אלפין וארבע מאה סילעין : ל ועבר בה ית חוקרי תרע משפון ויקמא ית מדבקה דנקשא ית קנקלי דנקשא דליה ית כל קאני מדבקה : לא ית חוקרי דקא חזור חזור ית חוקרי תרע דקא ית כל מהתי משפונא ית כל חוקרי דקא חזור חזור : א ומן תכלא וגוי ועבדו ית לבושי קודשא די לאתרו פתנא הי קמה דפקיד ית משה : ב ועבד ית אפודא דתקא תכלא וארנונא

רשי

שעליו : (כב) ובעלאל בן אורי עשה את כל אשר צוה ה' את משה . אשר צוה אהרן כתיב כאן אלא כל אשר צוה ה' את משה אפילו דברים שלא אחר לו רבו הסכימה דעתו לזמן גמולת למשה בסני כי משה צוה לבעלאל לנסות תחלה כלום ואחר כך תשכן (לא לענין זווה לתכנס קאמר דהא חדרכה להיפך זוה הקב"ה בפרשת תרומה חות תחלה הכלים שלחן מזבח וייעות ואח"כ ציווי הקרשים וציווי משה רבונו ע"ה ריש ויקבל תחלה המזבח וצוה וזכ"ה הכלים אלא ציווי צנין ציווי לפיעל איך יטעול כסדר . ותולא פפרסת כיתמא ראה קדחתיה כסס כללאל וגו' הוזכר ונתחילה את אל מועד ואח"כ הכלים חבל לענין להתנדב להכין מה שיהיו צריכין . מה לו מה שנתנדב תחלה וענין בתוספת טרף הרואה (ברכות נב) וז"ל מכלן שורעי"ה צוה לבעלאל הפך הענין . וי"ל דכתיב בפרשת ויקהל ויקרא משה אל בעלאל ואל אהליאב וגו' וקצר מה שזכר עמיה . וכחאי קרא ונדכתיב אשר צוה את משה חזוקן דהיה מלוג להם כהיפך . ודוק היפך . אחר לו כללאל מנהג העולם לעשות תחלה בית ואחר כך משיס כלים בתוכו אחר לוכך שמעתי מפי הקב"ה אחר לו משה כלל אל היית כי כודאי כך צוה לי הקב"ה וכן עשה המזבח תחלה ואחר כך עשה כלים : (כד) כבר . שזיס מנה ומנה של קדש כפול היה דרו הככר ק"כ מנה והמנה כ"ה סלעים דרו הככר של קדש שלשת אלפים שקלים לטיב מנה רבועים כל שקלים שפחותין כוונתם ית' אלפים שאין מגיעין לככר : (כו) בקע : הוא זס ומשקל של תחנות השקל : ליש מאות אלף וגו' : כך היו ישראל וכן עלה מניינם אחר שהוקם המזבח כסדר ודבר ואף עתה כנדכת המזבח כך היו מענין תחלי השקלים של שש מאות אלף עולה מאת ככר כל אחד של שלשת אלפים שקלים כיצד שש מאות אלף תחלין דרו הן שלש מאות אלף שלמים דרו הן מאות ככר והשלשת אלפים וחמש מאות וחמשים תחליים עולים אלף ושבע מאות ומחשה ושבעים שקלים : (כז) לצקת : כתרנו ונולדתא : את ארני הקדש . של קרשי העסקן שהם מ"ח קרשים ולהן מ"ו אדנים ואדני המרכת ארבעה הרימא וכל אשר האדנים נחשת כתיב בהם : (כח) וצפה ראשיהם . של עמודים מהם שכולן כתיב וצפה ראשיהם ומזוקיהם כסף : (א) וכן התכלת והארנמן וגו' . שש לא נאמר כאן ויכאן את חומר שאין בגדי שרד הללו בגדי כהונה שבעה דיקונה היה

רשבים

(כה) וכסף פקודי העדה מאת ככר וגו' כיה הש מאות אלף בקע לגוללותם שלש מאות (ס"ח אלף) שקלים ומנה כ"ה שקלים ומנה של קדש כפול היה . ומחשה שקל והדבר שזיס מנה הרי לכל ככר ג' אלפים שקל ומאת הככר ג' מאות אלפים שקל (ולמאת הככר שלש מאות אלפים שקל ולמאת הככר שלש מאות אלפים שקל) : ואת מכלל יופי (ו) בקע) . הוא כחצירת השקל ונקרא כן לפי שבקע מה שקר : (כו) (לצקת) . ענין החכמה : סס

וְשֵׁשׁ מִשּׁוֹךְ : ג וַיִּרְקְעוּ אֶת־פְּתֵי הַהֹבֵב
 וַיִּקְצֹץ פְּתִילֹם לַעֲשׂוֹת בְּתוֹךְ הַתְּלָלָה וּבְתוֹךְ
 הָאֲרָגְמָן וּבְתוֹךְ תוֹלַעַת הַשָּׁנִי וּבְתוֹךְ הַשֵּׁשׁ
 מַעֲשֵׂה חֶשֶׁב : ד כִּתְּפֹת עֲשׂוּ־לוֹ חֹבֶרֶת
 עַל־שְׁנֵי קְצוֹתָיו הַבָּר : ה וְחֹשֶׁב אִפְדָּתוֹ
 אֲשֶׁר עָלָיו מִמְּנוּ הוּא כַּמַּעֲשֵׂהוּ זָהָב תְּכֵלֶת
 וְאֲרָגְמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מִשּׁוֹךְ כַּאֲשֶׁר־צִוִּיתִי
 יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה : ס ו וַיַּעֲשׂוּ אֶת־אֲבָנֵי
 הַשֹּׁהַם מִסִּבְּת מִשְׁבָּצֹת זָהָב מִפְּתוּחַת פְּתוּחֵי
 חוֹתָם עַל־שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל : ז וַיִּשָּׂם
 אֹתָם עַל־כִּתְּפֹת הָאֲפֹד אֲבָנֵי זָכָרֹן לְבָנֵי
 יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה : פ
 ח וַיַּעַשׂ אֶת־הַחֹשֶׁן מַעֲשֵׂה חֶשֶׁב כַּמַּעֲשֵׂה
 אֲפֹד זָהָב תְּכֵלֶת וְאֲרָגְמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
 מִשּׁוֹךְ : ט רְבֹעַ הָיָה כְּפּוֹל עָשׂוּ אֶת־הַחֹשֶׁן
 זָרֵת אֲרָכּוֹ וּזְרֵת רָחְבוֹ כְּפּוֹל : י וַיְמַלְאוּ־בּוֹ
 אֲרָבָעָה טוֹרֵי אֲבָן טוֹר אֲדָמָה פַּטְרָה וּבִרְקָת
 הַטּוֹר הָאֶחָד : יא וְהַטּוֹר הַשֵּׁנִי נֶפֶךְ סַפִּיר
 וַיְהִלֵּם : יב וְהַטּוֹר הַשְּׁלִישִׁי לֶשֶׁם שָׁבוּ
 וְאֶחְלָמָה : יג וְהַטּוֹר הָרְבִיעִי תַרְשִׁישִׁי שֹׁהַם
 וַיִּשְׂפֶּה מִוִּסְבֹּת מִשְׁבָּצֹת זָהָב בְּמִלְאָתָם :
 יד וְהָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל הָיָה
 שְׁתֵּים עָשָׂרָה עַל־שְׁמֹתָם פְּתוּחֵי חֹתָם אִישׁ
 עַל־שְׁמוֹ לְשִׁנָּיִם עֶשֶׂר שְׁבֹט : טו וַיַּעֲשׂוּ
 עַל־הַחֹשֶׁן שְׁרָשֵׁרֶת גְּבֻלָּת מַעֲשֵׂה עֹבֵר
 זָהָב טָהוֹר : טז וַיַּעֲשׂוּ שְׁתֵּי מִשְׁבָּצֹת זָהָב
 וַיִּתְּנוּ אֶת־שְׁתֵּי הַטְּבָעֹת

על

ג וַיִּרְדּוּ יַת־שְׁסִי דְדַהְבָּא וַיִּקְצִיצוּ חוֹטִין
 לְמַעַבְד בְּנֵי תְּכֵלֵא וּבְנֵי אֲרָגְמָנָא וּבְנֵי צִבְע
 זְהוּרֵי וּבְנֵי בּוּצָא עוֹבֵד אֹמֵן : ד כִּתְּפִין
 עֲבָדוּ־לִיה מִלְּפָפִין עַל־תְּרִין סְטְרוֹהֵי מִלְּפָפִין :
 ה וְהַמִּין תְּקוּיָה דְעֵלוֹתֵי מְגִיָּה הוּא
 כְּעוֹבְדֵיה דְדַהְבָּא תְּכֵלֵא וְאֲרָגְמָנָא וְצִבְע זְהוּרֵי
 וּבּוּץ שְׁזִיר כְּמָא דְפִקוּד יְיָ יַת־מֹשֶׁה :
 ו וַעֲבָדוּ יַת־אֲבָנֵי בּוֹרְלָא מִשְׁקַעֲן מִרְמָצִין
 בְּדַהֲב גְּלִיפִין כְּתַב מִפְּרֵשׁ עַל־שְׁמֵהֶת בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל : ז וְשׁוּי יַתְּהוֹן עַל כְּתָפֵי אִיפּוֹדָא
 אֲבָנֵי דוֹכְרָנָא לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל כְּמָא דְפִקוּד יְיָ
 יַת־מֹשֶׁה : ח וַעֲבָד יַת־חוֹשְׁנָא עוֹבֵד
 אֹמֵן כְּעוֹבֵד אִימּוֹדָא דְדַהְבָּא תְּכֵלֵא וְאֲרָגְמָנָא
 וְצִבְע זְהוּרֵי וּבּוּץ שְׁזִיר : ט מְרַבְעֵי הָיָה
 עִיף עֲבָדוּ יַת־חוֹשְׁנָא זְרֵתָא אֹרְכִיה וּזְרֵתָא
 פּוֹתִיה עִיף : י וְאֲשִׁלְּמוּ בֵּיה אֲרָבָעָא
 סְדָרִין דְּאֲבָנ־טְבָא סְדָרָא־קְדָמָאֵה סִמְקֹן
 יֶרֶקֶן וּבְרִקֶן סְדָרָא קֵד : יא וְסְדָרָא תְּנִינָא
 אֹמֵרְגִדִין שְׁבוּזִין וְסִבְהִלוֹם : יב וְסְדָרָא
 תְּלִיתָאָה קְנִבִירֵי טְרַקִיָּא וְעִין־עֵינִילָא :
 יג וְסְדָרָא רְבִיעָאָה כְּרוֹס־יִטָּא וּבוֹרְלָא
 וּפְנִתִירֵי מִשְׁקַעֲן מִרְמָצִין דְּדַרְבִּי
 בְּאֲשִׁלְמוֹתְהוֹן : יד וְאֲבָנֵי עַל־שְׁמֵהֶת
 בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִין פְּרִתָּא עֶסְרֵי עַל־שְׁמֵהֶתְהוֹן
 כְּתַב מִפְּרֵשׁ־כְּגִלוּף דְעֻקָּא גְּבַר עַל־שְׁמֵיה
 לְתַרֵּי עֶסֶר שְׁבֹטִין : טו וַעֲבָדוּ עַל־חוֹשְׁנָא
 תְּכִין מִתְּחִמֵן עוֹבֵד גְּדִילו דְדַהֲב דְכִי :
 טז וַעֲבָדוּ תְּרִתִין מִרְמָצִין דְדַהֲב וְתְרִתִין

עזקן

על-ש
 הוהב
 יח
 על-ש
 אל-מ
 וישימ
 אשר
 שתי
 האפד
 יצונו
 יג
 דהב
 תכל
 משה
 אפוד
 ו
 ארבע
 שבת
 קלת
 קלת
 ועליו
 על ש
 למרי
 ורין
 קליו
 מרין
 סה
 רט

על-שני קצות החשן: יו ויהנו שתי העבתת
 הדהב על-שתי הטבעת על-קצות החשן:
 יח ואת שתי קצות שתי העבתת נתנו
 על-שתי המושבצת ויתנס על-כתפת האפר
 אל-מול פניו: יט ויגעשו שתי טבעת זהב
 וישימו על-שני קצות החשן על-שפתו
 אשר אל-עבר האפר ביתה: כ ויגעשו
 שתי טבעת זהב ויתנס על-שתי כתפת
 האפר מלמטה ממול פניו לעמרת מחברתו
 ממעל

עזקן דהב ויהבו ירת-תרתין עזקתא על-
 תרין סטרי חושנא: יז ויהבו תרתין גדילן
 דדהב על-תרתין עזקתא על-סטרי חושנא:
 יח וית תרתין גדילן דעל-תרתין סטרוהי
 יהבו על-תרתין מרמזתא ויהבינון על-
 כתפי איפודא לקביל אפוהי: יט ועבדו
 תרתין עזקן דדהב ושוואו על-תרתין סטרי
 חושנא על-ספתיה דלעברא דאיפודא דגוי:
 כ ועבדו תרתין עזקן דדהב ויהבינון
 על

יונתן בן עוזיאל

ירושלמי

וארנונא רצבע והורי וברין שויר: ג וברירי ית ססי דתקא נקטעי יתהו שוירי למעבר דגו חילא וארנונא
 וגי: ד כתפין עבדו לית מלפפו על תרין ציטרי יתלפפו: ה והמנו טיכוסיה דעלוי מניה הוא הו בעבדו
 דתקא חילא וארנונא רצבע והורי וברין שויר היקמא דפקיד: ו ית ספיה: ז ועבדו ית מרגלעו וכוורלת
 תלא משקעיו כמקצו גליפו כתב תקימ מפרש על שמתר בני ישראל: ז ושני יתהו וגי היקמא דפקיד: יג
 משר: ח ועבד ית חושנא עובר אימו הו בעובר
 איפודא דתקא וגי: ט מרבע הוה עיף וגי:
 י ואשלימו ביה ארבעא סדרין מרגלעו טבו כל קביל

ארבעת טריגיון דעקמא סדרא מקימא סמוקתא ירוקתא וברקתא סדרא חד ועליהו תקימ ומפרש שמתת תלת
 שקטיא ראובן שמעון ולוי: יא ושום סדרא תניא איזמורד ופסרניו וברכוניו ועליהו תקימ ומפרש שמתת
 תלת שקטיא יהודה דן ונפתלי: יב ושום סדרא תליתא קנגריו וטרמיו ועזו עיגל ועליהו תקימ ומפרש שמתת
 תלת שקטיא גד אשר ויששכר: יג ושום סדרא רביעא כרום וקא וברכת תלא ומרגלית אפנטוריו
 ועליהו תקימ ומפרש שמתת תלת שקטיא וכולן יוסף ובנימין משקעו מביקצו דהב באשלימו תהו: יד ומרגליתא
 על שמתת בני ישראל תריסרי על שמתתהו כתב גלוי תקימ ומפרש הו גלוי דעזקא גבר מרגליתיה על שמה
 לתריסר שקטיא: טו ועבדו על חושנא שלשלו מתתמו עובר קליעא דהב דכי: טז ועבדו תרתין וגי על
 תרין ציטרי חושנא: יז ויהבו תרתי קליעו דהב על תרתין עזקתא על ציטרי חושנא: יח ורת תרתין
 גליעו דמסרבו על תרין ציטרי ויהבו על תרתין מרמזתא ויהבינון על כתפי איפודא כל קביל אנפוי: יט ועבדו
 תרתין עזקו דהב ושוואו על תרתין ציטרי חושנא וגי: כ ועבדו תרתין עזקו דהב ופרונון על תרין כרופי

איפודא

רש"י

סיה טט אלת הס כגדים שזכמים כהס כלי הקדש כשעת סלוק חסעות. טלל סיה כהס טט: (ג) וירקעו. כונו (תהלים קלו) לרוקע

מכרל יופי

לט (ג) (פתיח הוכח) פירוש טסים ונקראו כן שרוב פרושים כמוהפח: (פתילים) חוט כפול ושזור: הפעמונים 63 סג

מוֹעֵל לְחֶשֶׁב הָאָפֶד : כֹּא וַיִּרְבְּסוּ אֶת־
הַחֹשֶׁן מִטְּבַעְתּוֹ אֶל־טְבַעַת הָאָפֶד בְּפִתִּיל
תְּכֵלֶת לְהִיָּת עַל־חֶשֶׁב הָאָפֶד וְלֹא־יִנָּח
הַחֹשֶׁן מֵעַל הָאָפֶד כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־
כֹּב וַיַּעַשׂ אֶת־מַעֲלֵל
שְׁשִׁי מִשָּׁה : פ
הָאָפֶד מַעֲשֵׂה אֶרֶג כְּלִיל תְּכֵלֶת : כֹּג וּפִי־
הַמַּעֲלֵל בְּתוֹכוֹ כְּפִי תַחְרָא שְׁפָה לְפִיו סָבִיב
לֹא יִקְרַע : כֹּד וַיַּעֲשׂוּ עַל־שׁוּלֵי הַמַּעֲלֵל
רְמוֹנֵי תְּכֵלֶת וְאַרְבָּעִים וְתוֹלַעַת שָׁנִי מִשֹּׁרֶךְ :
כֶּה וַיַּעֲשׂוּ פְּעֻמֵי זָהָב טָהוֹר וַיִּתְּנוּ אֶת־
הַפְּעֻמִּים בְּתוֹךְ הַרְמוֹנִים עַל־שׁוּלֵי הַמַּעֲלֵל
סָבִיב בְּתוֹךְ הַרְמוֹנִים : כֹּו פְּעֻמֵי וְרַמֵּן
פְּעֻמֵי וְרַמֵּן עַל־שׁוּלֵי הַמַּעֲלֵל סָבִיב לְשַׁלַּח
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה :

שלישי
ששי

ס כֹּו וַיַּעֲשׂוּ אֶת־הַכֶּתֶּנֶת שֶׁשׁ מַעֲשֵׂה
אֶרֶג לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו : כֶּח וְאֵת הַמְצַנֶּפֶת
שֶׁשׁ וְאֵת פְּאַרְזֵי הַמִּזְבֵּחַ שֶׁשׁ וְאֵת־מִכְנָסֵי
הַכֹּהֵן שֶׁשׁ מִשֹּׁרֶךְ : כֶּט וְאֵת־הָאֲבָנֹת שֶׁשׁ
מִשֹּׁרֶךְ וְתְּכֵלֶת וְאַרְבָּעִים וְתוֹלַעַת שָׁנִי מַעֲשֵׂה
רָקִים כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה :
ס ל וַיַּעֲשׂוּ אֶת־צִיץ נֹזֵר־הַקֹּדֶשׁ
זָהָב טָהוֹר וַיִּכְתְּבוּ עָלָיו מִכְתָּב פִּתּוּחֵי הַזֹּהָם
קֹדֶשׁ לַיהוָה : לֹא וַיִּתְּנוּ עָלָיו פִּתִּיל תְּכֵלֶת
לְתַח עַל־הַמְצַנֶּפֶת מִלְּמַעְלָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה : ס לֵב וְתַכְלֵל כֶּל־
עֲבַדְתָּ מִשְׁכַּן אֱהִל וּמוֹעֵד וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
כְּכֹל

משקנא משכן זמנא ועבדו בני ישראל

עַל־תְּרַמֵּן כְּתָפֵי אִיפֹדָא מִלְרַע מִלְקַבִּיל
אִפּוּחֵי לְקַבִּיל בֵּית־לּוּפֵי מַעֲלֵרוֹ הַמִּינִן
אִיפֹדָא : כֹּא וְאֶתְרוֹתֵי־חֹשֶׁן מַעֲזוּקָתָהּ
לְעִזּוֹקָתָא דְאִיפֹדָא בְּחוּטָא דְתַכְלָא לְמַהוּ
עַל־הַמִּינִן אִיפֹדָא וְלֹא־יִתְפַרֵּק חֹשֶׁן מִשָּׁה :
כֵּב וַעֲבַד ית־מַעֲלָא דְאִיפֹדָא עוֹבֵד מְחֵי
נְמִיר תְּכֵלָא : כֹּג וּפּוּמֵיה־דְּמַעֲלָא כְּפִילֵי
לְגַוְיָה כְּפּוּם שְׂרָוִין תְּרָא מִקָּף לְפּוּמֵיה
סְחוֹר־סְחוֹר דְּלֹא יִתְבּוֹעַ : כֹּד וַעֲבָדוּ עַל־
שִׁיפּוּלֵי מַעֲלָא רְמוֹנֵי תְּכֵלָא וְאַרְבָּעִים
וְצַבֵּעַ זְהוּרֵי שׁוֹר : כֶּה וַעֲבָדוּ וַיִּנֵּן דְּרַהֲב
דְּכִי וַיִּתְּבוּ ית־זָנָא בְּגוֹ רְמוֹנָא עַל־שִׁפּוּלֵי
מַעֲלָא סְחוֹר־סְחוֹר בְּגוֹ רְמוֹנָא : כֹּו זָנָא
וְרְמוֹנָא זָנָא וְרְמוֹנָא עַל־שִׁפּוּלֵי מַעֲלָא
סְחוֹר סְחוֹר לְשִׁמְשָׂא כְּמָא דְּפַקִּיד וַיִּתְּ
מִשָּׁה : כֹּו וַעֲבָדוּ ית־כְּתוּבִין דְּבוּצָא עוֹבֵד
מְחֵי לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו : כֶּח וַיִּתְּ מַצְנֶפֶתָא
דְּבוּצָא וַיִּתְּ־שִׁבְחָ קוֹבְעָא דְּבוּצָא וַיִּתְּ־מִכְנָסֵי
בוּצָא דְּבוּץ שׁוֹר : כֶּט וַיִּתְּ־הַמִּנָּא דְּבוּץ
שׁוֹר וְתַכְלָא וְאַרְבָּעִים וְצַבֵּעַ זְהוּרֵי עוֹבֵד
צִיר כְּמָא דְּפַקִּיד וַיִּתְּ־מִשָּׁה : ל וַעֲבָדוּתֵי
צִיצָא כְּלִילֵא דְּקוֹדֶשׁא דְּרַהֲב דְּכִי וְכִתְבוּ
עָלוּהֵי בְּגִלוֹף דְּעִקָּא כְּתַב־מִפְרֵשׁ־קֹדֶשׁא
לֵי : לֹא וַיִּתְּבוּ עַל־זוּתֵי חוּטָא דְּתַכְלָא
לְמַתָּן עַל־מַצְנֶפֶתָא מִלְּעִילָא כְּמָא דְּפַקִּיד
וַיִּתְּ־מִשָּׁה : לֵב וּשְׁלִימַת כָּל־עֵיבִינִת

ככל דפקיד וית משה בן עבדו ואיתאו

ככל
פ
אפודא
אפודא
כב
שיבוא
ומכני
שיפולי
מקשר
ולבניו
קמירא
כלילא
למיתו
משכן
מירשי
מקשר
מירדס
וכנס
המנכע
של חוט
מתן על
החוט
מתן על
החוט
פניל
תכלת
וכס
התלכס
הקודש
ע' חלס
(כט)
(כח)
ורמון
השכה

ככל אשר צוה יהוה את משה בן עשו: רביעי
 פ לג וביאו את המשכן את משה את
 מושבא ונתגדל מנוהו ופורפוהו דפורטי
 עבדוהי האהל

יונתן בן עוזיאל

אפודא מלכע מלחביל אנפוי כל קביל בית לופי מעילו להמין אפודא : כא וטכסו ית חושבא מושבא לעצמת
 אפודא בשויר תיכלא למחוי אדיק על חמין אפודא ולא יתפרק חושבא מעילו אפודא היקמא דפקוד יי ית משה :
 כב ועבד ית מנטר מעילא עובד גרדי שויר תיכלא : כג רפוס מנטר מעילא כפיל במיציעה דוי כפוס
 שיביא חירא בשפיתיה במקף לפומיה תוור תוור מטול דלא תקנע : כד ועבדו על שיפולי מנטר מעילא
 וחבניו דטיכלא ופרגנונא רצבע והורי שויר : כה ועבדו חזיריין דרובב ויהבו ית חזיריין במציעות רומניה על
 שיפולי מנטר מעילא תוור תוור במציעות רומניה : כו חזירא רומניה חזירא רומניה כולוהו שבצין על שיפולי
 מנטר מעילא תוור תוור לשמשה היקמא דפקוד יי ית משה : כז ועבדו ית חזיריין דבויץ עובד גרדי לאהרן
 ולבניו : כח ונת מוצנפתא דברצא ונת ברצוץ כובצא דברצא ונת אנורקסי ברצא דבויץ שויר : כט ונת
 קמירא דבויץ שויר ותיכלא ופרגנונא רצבע והורי עובד צויר היקמא דפקוד יי ית משה : ל ועבדו ית ציצית
 כלילא דקודשא דתב דכי וקתבו עלוי גליף וקיק ומפרש קודש לוי : לא וספרו עלוי שויר חרטא דתיכלא מטול
 למיתו על מוצנפתא כז לעילא דתפילא דרישא היקמא דפקוד יי ית משה : לב ושלבימ דר עבדו מושבא
 משבו וקמא ועבדו בני ישראל היקמא דפקוד יי ית משה היקמו ועבדו : לג ואיתו ית מושבא לנת משה לבית
 דרשיה דתו תקו וקבו משה ואתרו וקבו ונתו קתרו להו סדר בהונקא ומקו וקבו סבי ישראל ואחויאו ליה ית

מושבא

דשיי

לוקע הארץ בתרגומו ורדיו טסון היו מרדדין מן כוכב אשכ"ל דרש בלע"ז וטסון דקות - כאן הוא מלמדך היך שיטוין את הזהב עם החוטין
 מרדדים הטסין דקין וקולצין מן פתילים - לאורך הסם לשנות אותן פתילים תערכות עם כל מין ומין כחוטן ואחוד של כהן זהב חוש אחד של
 וכניס ששה חוטין של תכלת וכן עם כל מין חוטין שכל המינים חושן כפול ששה וזהו חוט שניעו עם כל אחד ואחד : (כח) ואת פארי
 המובעות - תפארת המובעות - המובעות המפוזרין - (לא) לתה על המצנפת מלמעלה - וע"ה פתילים היה מוסיבן
 על המצנפת כמין כתר וי"ח לומר הנץ על המצנפת שהרי בזה השם קדשים גמלו מעדו היה נראה כיון צין למצנפת שש שניח תפילין והנץ היה
 כתן על התנח היה המצנפת למעלה והנץ למטה ותהו על המצנפת ומלמעלה ועוד הקשיתי בה כאן הוא חומר ויתמו עליו פתיל תכלת וכענין
 הנוחה הוא חומר (שמות ל) ונתת אותו על פתיל תכלת ואומר את פתיל תכלת זה חוטין הן לקשרובן כמנפת לפי שהנץ אינו אלא
 מאון לאון וכמה יקשרובן כמנחו והיו קבועין בו חוטי תכלת לשני ראשי וכו' ומצנפתו שבהם קושרו ותולה כמנפת - כשהיא כראשו וסני חוטין
 של ככל קנה וקנה אחת חמול אחת מתחת לנג מלכו וכן מצנפתו שכן הוא צורה לקשור ואין דרך קשירה כפחות משני חוטין לכך לאמר על
 שני תכלת ועל פתיל תכלת וקושר דפזיהם השטם כלם יחד מאחוריו לחול עד סוף חוטיהם על המצנפת ואל תתמה שלא כאמר פתילי
 תכלת הואיל ומרדדין הן שהרי מיצו כמסן ואפוד וירכסו את החשן וגו' וע"כ פתוחות חוטיהם לא היו שהרי כשתי קנות החשן היו"ש עכצות החשן
 וכ"כ כפחות האפוד היו"ש עכצות האפוד וזכנגדן ולפי דרך קשירה ד' חוטין היו ו"ו מפתות משנים ח"א : (לב) ויעשו בני ישראל - את
 המלאכה ככל אש - היה וגו' : (לג) וביאו את המושבן וגו' - שלא היו יכולין להקימו ולפי שלא עשה משה שום מלאכה כמשכן הנית לו הקב"ה
 הקימו ולא היה יכול להקימו שום אדם מתחת כוכד הקדשים שאין כח באדם להקימו ומשה העמידו אחר משה לפני הקב"ה חין אפשר הקמתו
 ע"י אדם ח"ל עסק אתה בייך נראה כמקומו והוא אוקף וקם מעליו וטו - טחאר הוקם המשכן הוקם מאליו מדרש ר"ת :

ויברך

דשב"ם

(כט) ואת האבנט שמשור : נזכר הזה כחלקו רבותיו חס מדבר בלכנס של הדיוט או בכהן גדול לנדו : (לט) ותכל -
 כמותה משהת בניוין :

מכלל יופי

(כה) (הפעמניט) - בתוך הרמונים כלומר בין רמון
 ורמון היה פעמון : (כח) (פארי המובעת) - ענינו
 השבכה והזופיה והם המובעות שהם פאר לאדם כשהם על
 ראשו ובמכלל שם לבובעים שעל הראש לפאר :
 (ל) (ציץ) - טס של זהב - (נור הקדש) - פידושן
 עטרה : (לב) (ותכל) - ענין השלכה :
 את

האהל ואת כל כליו קרסו קרשיו בריהו
 ועמדו ואדגיו : לד ואת מקסה עורת
 האילס המאדמים ואת מקסה ערת התחשים
 ואת פרכת המקד : לה את ארון הערת
 ואת בדיו ואת הכפרת : לו את השלחן
 את כל כליו ואת לחם הפנים : לו את
 המנרה המטה את נרותיה נרת המערכה
 ואת כל כליה ואת שמן המאור : לח ואת
 מזבח הזהב ואת שמן המשחה ואת קטרת
 הסמים ואת מסך פתח האהל : לט את
 מזבח הנחשת ואת מכבר הנחשת אשר
 לו את בדיו ואת כל כליו את הכיור ואת
 כנו : מ את קלעי החצר את עמדיה ואת
 אדניה ואת המסך לשער החצר את מיטתיו
 ויתדותיה ואת כל כלי עבדת המשכן לאהל
 מועד : מא את בגדי השרד לשרת בקדש
 את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי
 בניו לכהן : מב ככל אשר צוה יהוה
 את משה בן עשו בני ישראל את כל
 העבדה : מג וירא משה את כל המלאכה
 והגה עשו אתה כאשר צוה יהוה בן עשו
 ויברך אתם משה : פ
 א וידבר יהוה אל משה לאמר :
 ב ביום החדש הראשון באחד להרש
 תקים את משכן אהל מועד : ג ושמת
 שם את ארון העדות וסכת על הארץ את
 הפרכת : ד והבאת את השלחן וערכת
 את ערכו והבאת את המנרה והעלית את
 נרתיה

מ
 חמישי
 שביעי

נרתיה

בוצינהא

נרת
 לפני
 למש
 פתח
 הכיור
 משכן
 דמשכן
 חר מי
 סדורא
 לו
 וית קפ
 קני פ
 בני יש
 יתהו
 דישו
 פתורא
 עלמא
 דרומא
 ית בוצ
 דתקבא
 ותשני
 דעלתא
 כאיל
 (מג)
 סתפלא
 (ה)
 (לו)
 והכל